

Bộ Y tế khuyến cáo nâng cao cảnh giác trước đợt bùng phát dịch Ebola nguy hiểm tại châu Phi

06:46 26/05/2026

Tính đến ngày 22/5, Cộng hòa Dân chủ Congo đã ghi nhận hơn 750 trường hợp mắc bệnh Ebola với 177 ca tử vong, tạo nên một đợt bùng phát dịch bệnh đặc biệt nguy hiểm. Theo thông tin từ Tổ chức Y tế thế giới (WHO), quốc gia láng giềng Uganda cũng ghi nhận hai ca mắc có nguồn gốc lây nhiễm từ Congo sau khi trở về nước. Đây là đợt dịch Ebola thứ 16 xuất hiện tại Congo kể từ năm 1976.

Congo ghi nhận hơn 750 ca mắc bệnh Ebola và 177 người tử vong

Trước diễn biến này, Tổng Giám đốc WHO đã chính thức tuyên bố tình trạng y tế công cộng khẩn cấp gây quan ngại quốc tế đối với đợt bùng phát dịch do virus Bundibugyo (BVD) tại Congo và Uganda. Việc công bố tình trạng khẩn cấp toàn cầu phản ánh mức độ nguy cơ nghiêm trọng, đòi hỏi sự phối hợp ứng phó quốc tế, song điều này không đồng nghĩa với việc dịch bệnh đã lan rộng ra toàn cầu.

Ông Võ Hải Sơn, Phó Cục trưởng Cục Phòng bệnh thuộc Bộ Y tế nhận định, đây là căn bệnh rất nguy hiểm, đòi hỏi hệ thống y tế trong nước phải nâng cao cảnh giác, tăng cường công tác giám sát nhằm kiểm soát chặt chẽ nguy cơ xâm nhập vào Việt Nam. Dù đánh giá khả năng Ebola xâm nhập vào nước ta là rất thấp, song cơ quan chức năng khẳng định không loại trừ khả năng này bởi Việt Nam là quốc gia có hoạt động du lịch và giao thương quốc tế quy mô lớn. Thực tế hoàn toàn có thể xuất hiện trường hợp di chuyển từ Congo qua các quốc gia trung gian trước khi nhập cảnh vào Việt Nam, dẫn đến nguy cơ xuất hiện ca bệnh xâm nhập.

Nhằm chủ động ứng phó, ngành y tế Việt Nam đang siết chặt hai biện pháp giám sát trọng tâm, bao gồm kiểm soát chặt chẽ tại các khu vực cửa khẩu xuất nhập cảnh và giám sát dựa trên triệu chứng nghi ngờ tại hệ thống bệnh viện. Cục Phòng bệnh đang phối hợp chặt chẽ với Bộ Ngoại giao, Bộ Công an cùng lực lượng quản lý xuất nhập cảnh để nắm bắt dòng người di chuyển từ các quốc gia châu Phi, từ đó tổ chức theo dõi sức khỏe và đưa ra khuyến cáo phòng bệnh phù hợp. Đồng thời, Bộ Y tế đã chỉ đạo Viện Pasteur Thành phố Hồ Chí Minh và Viện Vệ sinh Dịch tễ Trung ương luôn trong trạng thái sẵn sàng đáp ứng nhu cầu xét nghiệm, đảm bảo khả năng chẩn đoán và phát hiện kịp thời nếu xuất hiện ca bệnh.

Phân tích về cơ chế lây truyền, lãnh đạo Cục Phòng bệnh nhấn mạnh, người dân không nên hoang mang nhưng tuyệt đối không được chủ quan. Virus Ebola rất nguy hiểm nhưng không dễ lây lan như Covid-19 do hai căn bệnh này sở hữu cơ chế lây truyền hoàn toàn khác biệt. Ebola chỉ lây truyền qua việc tiếp xúc trực tiếp với dịch tiết từ cơ thể người mắc bệnh hoặc người đã tử vong, đòi hỏi phải có tiếp xúc gần mới phát sinh nguy cơ lây nhiễm. Tại Congo, việc dịch bệnh bùng phát mạnh có phần nguyên nhân từ tập quán văn hóa đặc thù như chạm tay vào người đã khuất để tiễn biệt, tạo điều kiện cho virus phát tán trực tiếp. Do đó, nếu thực hiện nghiêm túc các biện pháp bảo hộ y tế thì nguy cơ lây truyền hoàn toàn có thể kiểm soát.

Đáng lưu ý, chủng virus Bundibugyo (BVD) đang bùng phát lần này là một chủng virus Ebola hiếm gặp, hiện chưa có vaccine phòng ngừa hoặc thuốc điều trị đặc hiệu được cấp phép, khiến công tác kiểm soát dịch gặp nhiều thách thức hơn so với các đợt bùng phát do chủng Zaire trước đây. Tiến sĩ Angela Pratt, Trưởng Đại diện WHO tại Việt Nam nhận định, quy mô thực tế của đợt dịch tại Congo và Uganda nhiều khả năng lớn hơn số liệu công bố do việc phát hiện còn chậm trễ và công tác điều tra dịch tễ vẫn đang diễn ra. Hiện tại, WHO đánh giá nguy cơ lây lan của đợt dịch này ở mức độ rất cao tại cấp quốc gia của Congo và Uganda, ở mức cao đối với khu vực châu Phi nhưng ở mức thấp đối với toàn

cầu, bao gồm cả Việt Nam, và khẳng định dịch bệnh không thuộc diện tình trạng khẩn cấp đại dịch.

Để chủ động bảo vệ sức khỏe, Bộ Y tế yêu cầu các bệnh viện tăng cường biện pháp kiểm soát nhiễm khuẩn để sẵn sàng ứng phó nếu có ca bệnh xâm nhập. Đối với cộng đồng, người dân cần tuân thủ các biện pháp phòng bệnh thông thường như đeo khẩu trang, giữ vệ sinh cá nhân, ăn chín uống sôi và rửa tay thường xuyên. Những người có tiếp xúc gần hoặc trực tiếp với người nghi mắc bệnh bắt buộc phải sử dụng đầy đủ phương tiện bảo hộ cá nhân theo hướng dẫn. Ngoài ra, những cá nhân trở về từ vùng dịch nếu xuất hiện các triệu chứng như sốt, mệt mỏi hoặc các dấu hiệu bất thường về sức khỏe cần đến ngay cơ sở y tế gần nhất và khai báo trung thực tiền sử đi lại để được theo dõi và xử lý kịp thời.

Tâm An